

Openingswoord op de Studiekringdag van 21 november 1980 door de voorzitter, prof. dr. ir. R. A. A. Oldeman

Dames en Heren

Hierbij open ik deze Studiekringdag, de eerste die ik mag openen als opvolger van ir. C. P. van Goor als voorzitter. Mijn voorganger heeft met het bestuur gedurende vijf jaar borg gestaan voor een hoge kwaliteit. Ik vind het dan ook een eer hem op te volgen, en ik denk namens alle leden te spreken wanneer ik hem dank voor alles wat hij ons gaf.

Alvorens het voorzitterschap te aanvaarden heb ik gepoogd na te gaan wat ik daarmee op mijn schouders nam. Wat is de Studiekring, welke functie vervult deze, en wat zou ik daaraan kunnen bijdragen?

De studiekring is een verzameling KNBV-leden, professionele bosbouwers die belang stellen in, en op de hoogte willen blijven van wat er wordt uitgevonden op het gebied van bos en bosbouw. Ik vermoed dat er globaal gezien drie soorten Studiekringleden zijn.

Allereerst zijn er degenen die menen dat het niet te wetenschappelijk moet zijn. Daartoe behoor ik. Immers, het woordje "te" duidt een onfatsoenlijke overdrijving aan, een overmaat van onbegrijpelijke termen en zinnen en allerlei onbewezen veronderstellingen, kortom alles waartoe ongepaste ijdelheid een wetenschappelijk onderzoeker kan verleiden.

Verder zijn er degenen die ervan uitgaan dat het wetenschappelijk onderzoek nieuwe feiten en inzichten poogt te verkrijgen, een streven waaraan zij via de discussies in de Studiekring gaarne deelnemen. Tot hen behoor ik ook: uit de schok der meningen duikt de waarheid op.

Tenslotte zijn er die leden die al hetgeen met het etiket "wetenschap" is aangeduid de moeite waard vinden om aan te horen. Bij dezen kan ik mij eveneens rekenen. Onderzoekers zijn slechts zelden onbetrouwbaar of krankzinnig en ze hebben zich steeds lang en intensief met een onderwerp beziggehouden: hun conclusies verdienen overdenking.

De functie van de Studiekring is die van een communicatiekanaal tussen bosbouwpraktijk en bosbouwwetenschap. Dat betekent confrontatie van de theorie en de praktijk. Nu is een goede theorie, letterlijk, het "overzichtelijk ten tonele voeren" van oude

en nieuwe feiten. Dat leidt tot objectief overzicht. Daarentegen is ervaring de massa gegevens die de mens uit de levende praktijk kent. Dat geeft subjectief inzicht. De Studiekring vervult zijn rol goed, als na elke Studiekringdag een groot aantal leden constateren dat ze een probleem beter doorzien, en een ander aantal leden - de onderzoekers - na toetsing van hun theorie aan de ervaring duidelijk zien waar er nog "gaten" zitten.

Wat kan ik aan dit alles als voorzitter bijdragen? Persoonlijk is dat bijna twintig jaar onderzoek en ervaring in het bos zelf. Verder kan via "Hinkeloord" een niet onaanzienlijke stroom onderzoeksresultaten naar de Studiekring geleid worden, afkomstig van correspondenten, staf en studenten. Over deze laatste moet men niet min denken: hun enthousiasme, energie en jeugdige open geest, gecombineerd met de vrijheid om zich een halfjaar of meer op een onderwerp te concentreren, staan geregeld garant voor goed onderzoek in het kader van de Landbouwhogeschool.

Te weinig kijken over onze grenzen leidt tot het klein zien van de dingen, te veel tot imitatie. Een goed gedoseerde buitenlandse bijdrage aan de Studiekring lijkt mij de spiegel waarin men zich zacht spiegelt, zonder de noodzaak te vergeten om tot eigen, Nederlandse oplossingen voor onze bosbouwproblemen te geraken. Op deze studiedag verwelkomen wij dr. ir. N. Lust, de voorzitter van de Vlaamse Bosbouwvereniging, als degene die ons een spiegel komt voorhouden.

Gedurende de vorige vijf jaar is in de Studiekring van alle kanten gekeken naar het bos als levend systeem, het materiaal waarmee de bosbouwer te maken heeft. Gedurende de volgende vijf jaar zou ik u willen voorstellen deze lijn voort te zetten, met het doel grondig na te gaan welke werktuigen de thans bestaande gegevens ons in handen geven.

Daarin spreekt de opzet van de huidige Studiekringdag voor zichzelf. Echter is het schaalprobleem te groot om in één keer uit te diepen. Volgend jaar wil ik u dus uitnodigen om hetzelfde onderwerp te bekijken van de andere kant: Bebossen, op welke

schaal? Drie onderwerpen volgen daarop bijna vanzelfsprekend. Het derde in de reeks zou kunnen worden "Het temperament van boomsoorten". We beginnen immers te beseffen dat de indeling in lichte en schaduwboomsoorten niet volledig is: bij de soortenkeuze spelen ook droogtegevoeligheid, bodemvoorkeur, samenleving met schimmels en nog andere eigenschappen een rol, een heel pakket eisen die samen het temperament bepalen. Het vierde onderwerp zou het ondergrondse bosmilieu kunnen betreffen, waarover in de laatste jaren veel meer bekend geworden is. Tenslotte vormen de uitheemse boomsoorten en hun gebruik in Nederland een onderwerp dat ruimschoots aanleiding geeft tot nadenken op een vijfde Studiekringdag.

Ik zou u nu echter willen voorstellen om de huidige bijeenkomst te beginnen met de preadviezen over "Bosbouw, op welke schaal?"